

'Ik ga zeker op zoek naar méér van deze auteur!'

– *Good Reads, Canada*

Threes Anna

HET LAATSTE LAND

Over het boek

Als een samenleving op zijn grondvesten schudt heeft dat gevolgen voor zelfs het kleinste individu ...

Midden in de Atlantische Oceaan ligt een kleine eilandengroep. Het leven is er goed en welvarend, tot een zware storm over het gebied raast en al het contact met de rest van de wereld wordt verbroken.

In de geïsoleerde gemeenschap ontstaat eerst beroering, en dan paniek, als het erop lijkt dat de verbindingen niet hersteld kunnen worden. De jonge Unnar, wiens ouders niet zijn teruggekomen van hun trip naar het continent, zoekt zijn weg in deze chaos en vat sympathie op voor een uitgerangeerde vuurtorenwachter. Desecretaresse van het kabinet ziet met lede ogen aan hoe de bestuurders niet in staat zijn de crisis te bedwingen, en in de haven proberen ambtenaren hun maaltijd bij elkaar te vissen.

Threes Anna beschrijft hoe onverwacht snel een gelukkige en moderne samenleving kan afbrokkelen, terwijl iedereen wanhopig probeert te overleven.

De pers over de auteur/het boek

'In *Wachten op de moesson* is het niet zozeer de taal maar het beeld dat spreekt. (...) Het smeekt om verfilming.' – *NRC Handelsblad*

'Een meeslepend familie-epos. (...) Gemiste kansen, onbegrip en onuitgesproken verlangens: het zindert onder de oppervlakte van de kleurrijke roman.' – *De Telegraaf*

'Bovenal weet Anna de verstikkende hitte als zweetdruppels van de pagina te laten rollen, de kleuren tot leven en de geuren in je neusgaten te brengen en je door de chaotische straten van de Indiase miljoenensteden te laten dwalen. Inderdaad, alsof je zelf in haar verhaal verzeild bent geraakt.' – *Nederlands Dagblad*

'Met deze prachtige, vuistdikke roman, die je in één ruk uitleest, overtreft Anna zelfs haar debuut. Voor een groot publiek.' – *NBD Biblion*

Over de auteur

Threes Anna (1959) is schrijver en regisseur. Na haar opleiding tot beeldend kunstenaar ging ze werken in het theater. Ze was jarenlang artistiek leider van theatergroep Dogtroep. Vanaf 1999 legde ze zich toe op het schrijven van romans en het regisseren van speelfilms. In het najaar verschijnt Anna's verfilming van haar roman *De stille stad*.

Van dezelfde auteur

De kus van de weduwe
Motormoeder
Vogel kan niet vliegen
Wachten op de moesson
De stille stad

Wilt u op de hoogte worden gehouden van de romans en literaire thrillers van uitgeverij Signatuur? Meldt u zich dan aan voor de literaire nieuwsbrief via onze website www.uitgeverijsignatuur.nl

Colofon

© 2012 Threes Anna

© 2012 Uitgeverij Signatuur, Utrecht

Alle rechten voorbehouden.

Omslagontwerp: Wil Immink Design

Omslagbeeld: Getty Images

Typografie: Pre Press Media Groep, Zeist

ISBN gebonden boek 978 90 5672 464 1

ISBN e-book 978 90 449 6877 4

NUR 301

De auteur ontving voor het schrijven van dit boek een reisbeurs van het Nederlands Letterenfonds.

Threes Anna

Het laatste land

SIGNATUUR

2012

Wie heeft ons aldus omgekeerd, dat wij,
wat wij ook doen, de houding hebben aangenomen
van een die weggaat? Zoals hij
op de laatste heuvel, die hem heel zijn dal
nog eenmaal toont, zich omdraait, stilhoudt, talmt –
zo leven wij en nemen aldoor afscheid.

– RAINER MARIA RILKE, *De elegieën van Duino*
vertaald door Atze van Wieren, Uitgeverij IJzer, Utrecht 2006

opgedragen
aan hen die wonen op afgelegen eilanden

1

DE GOD DER WINDEN

- De storm 13
- Wonden likken 27
- Een stille zondag 49
- Geen boot 67
- De kalmte verdwijnt 82
- Schepen op de zee 94
- Vragen zonder antwoord 111
- Gulle gevers 127
- De bodem van de put 141
- Uitputting 155
- De dag van de Chinezen 165
- Spijt 181
- Hoop 186
- Een zee vol eten 198
- Twee geesten, één gedachte 214
- De voorbereiding 218
- Afscheid 229
- De uittocht 232

2

DE GIFT VAN DE GODEN

- Lente 249
- De grote vergadering 266
- Een nieuwe man 288
- Een lange, zwarte winter 295
- De hele aarde 323
- Een zeer bijzondere dag 331
- De vlucht van de ganzen 339
- Berichten van de oude wereld 356
- Onweer 367

De stilste winter 384
Terug naar de hoofdstad 389
De afspraak 413

3

HET LAATSTE LAND

1

De god der winden

De storm

‘Ik ben de koning van de wereld!’ roept hij, en laat de aardbol steeds sneller ronddraaien. Het eindeloze blauw van de oceanen vermengt zich met het rood van de woestijn, met het groen van het regenwoud, het geel van de steppe en het bruin van de toendra. Bij elke duw gaat het sneller. Een melange van landen en zeeën cirkelt om de metalen as die de wereld doorboort. Aarde en water worden één. Weer geeft hij een duw en de holle bal spint nog venijniger rond, produceert een snerpend geluid. Hij wil roepen: ‘Kijk dan!’ maar er is niemand die hem kan zien behalve de honderden opgezette vogels die overal op de kasten en planken staan.

De deur van het huis was die ochtend dichtgegaan met de woorden: ‘Dag lieverd, en beloof me dat je nergens aanzit!’ Dat had hij ook gedaan – de eerste tien minuten. Toen kreeg hij trek en was op zoek gegaan naar chips, had een zak met mini-repen gevonden, waarvan hij de helft had opgegeten terwijl hij langs de verschillende kanalen zapte zonder een programma te vinden dat hij leuk vond. Hij had een tijdje *Lonely Island* zitten spelen op de computer, maar Silver Knight werd onthoofd door Captain Stone, daarna had hij Barcelona tegen Juventus laten voetballen en Bayern München tegen Chelsea.

Een mix van verveling en nieuwsgierigheid had hem uiteindelijk naar de werkkamer van zijn vader in de kelder geleid. Hij kwam weinig in die kamer, niet omdat het niet mocht, maar omdat alle vogels dood waren en er te veel boeken stonden in talen die hij niet kende. Alles was saai in de kamer onder de grond, behalve de grote wereldbol op de standaard, die nu almaar harder draait. De evenaar is een donkere lijn en de Noordpool een lichte vlek op de top. De vlakken en letters van exotische oorden als Perzië, India en Japan worden grijze lijnen zonder horizon.

Er klinkt een krak, de bal vol continenten begint onverwachts te kantelen, alsof de polen willen wisselen. Hij probeert hem op te vangen, terug te duwen, maar de globe ontglipt hem en valt met een harde klap kapot op de tegels.

Hij staat tussen de brokstukken die ooit de wereld waren, de aardbol waarop zijn vader hem altijd liet zien hoe ze met de boot twee dagen moesten varen om naar oma te gaan, waarop zijn moeder hem landen wees waar het nooit regende en waar ze graag met z'n drieën naar toe zou willen reizen. Hij raapt een scherf op. Die is helemaal blauw op één heel klein bruin stipje na.

Boven hoort hij de buitendeur open- en dichtgaan. Hij krijgt het opeens heel koud. Zijn vader mag het niet zien, nog niet, hij moet hem eerst kietelen en aan het lachen maken, anders wordt hij boos. Snel stopt Unnar de blauwe scherf in zijn zak, doet het licht uit en sluipt omhoog.

‘Ah! Liefje, ben je daar?’ In de gang staat zijn oma. Haar haren steken vreemd alle kanten uit en haar wangen zijn net zo rood als haar lippen. Unnar vindt het vervelend als zijn oma hem liefje noemt, of lieverd, hij is toch geen baby meer!

‘Je wilt niet weten wat ik heb meegemaakt. Ik was bijna dood!’

Unnar kijkt haar nieuwsgierig aan.

‘Ik begrijp niet dat ze het niet hebben voorspeld. Ze hebben toch computers die weten wat voor weer het wordt? Ik ben met vier andere dames teruggekomen in een taxi. Vier! We pasten er net in, ze zeiden allemaal dat ik geluk had dat ik zo slank ben en dat ik er daarom bij mocht. Het was vreselijk, elk moment dachten we dat we van de weg zouden worden geblazen, vooral toen we uit de tunnel kwamen. Ze zeiden dat ik de vuilnisbakken snel moest binnenzetten, of heb jij dat al gedaan? En ook de tuinstoelen en de plantenpotten, alles, alles moet naar binnen, zeiden ze, anders waait het weg!’

Voor hij kan antwoorden, loopt zijn oma de huiskamer in, nu hoort ook Unnar de wind die om het huis raast. Hij is opgelucht dat zijn vader er nog niet is, nu heeft hij tenminste tijd om de gebroken wereldbol op te ruimen. Snel glipt hij de trap weer af, de kelder in. Hij doet het licht niet aan, hij kent de weg ook met zijn ogen dicht. Vaak heeft hij hier geslopen in het pikdonker, wanneer de gang de onderaardse tunnel was die leidde naar een piratengrot

of geheime schatkamer. Uit de la van het kastje met de stripboeken pakt hij de zaklamp en dan gaat hij weer de werkkamer van zijn vader in. Hij knijpt. De lamp maakt een schrapend geluid en licht op. Unnar doet snel de deur dicht zodat zijn oma de knijpkat niet kan horen. Hij schijnt langs de wand. De vogels staren hem onwezenlijk aan, van sommige staat de bek wijd open, een grote bruine met wijde vleugels lijkt op het punt te staan hem aan te vallen. Hij schijnt op de vogel en knijpt een paar keer fel in de lamp alsof het een pistool is waarmee hij schiet. Maar de vogel wordt alleen maar beter verlicht en kijkt hem woedend aan. Unnar knielt, en begint de stukken bij elkaar te veggen. Misschien kan hij hem lijmen, dan zal zijn vader het nooit weten. Boven hoort hij zijn oma. Haar hakken verraden waar ze loopt. Er klinkt een bons.

‘Unnar!’

Er klinkt paniek in haar stem. Hij glimlacht. Zou zij ook iets kapot hebben gemaakt? Maar zijn lach verdwijnt als hij zich realiseert dat zijn vader dan misschien wel dubbel boos wordt. Waarom zijn ze er eigenlijk nog niet? Het vliegtuig dat om vijf uur met zijn ouders zou aankomen, zou een uur later met oma vertrekken. Hij schijnt op de klok. Het is halfzeven. Boven de klok hangt de tekening van het jongetje op de rug van de ganzerik. Volgende keer mag hij ook meevliegen, heeft zijn moeder beloofd. Hij hoort weer een dreun, harder deze keer, gevolgd door het breken van glas.

‘Un-nar!’

Hij veegt de gebroken globe onder de kast.

‘UNNAR!’

Haar stem is zo schel en hard dat hij opspringt en naar boven rent. Al op de trap voelt hij een koude wind langs zijn blote armen trekken. Een suizend geraas buldert hem tegemoet. Midden in de kamer staat zijn oma, haar haren bewegen, haar rok flappert. De lamp, in de vorm van een vis, rukt als bezeten aan het snoer, alsof hij wil wegzwemmen. Ook de roze gestreepte raamlamellen die aan de rails langs het plafond hangen klapperen furieus en de bloemen die op tafel stonden en waarvan oma had gezegd dat de prijs buitensporig was, liggen in een plas. Door het gebroken raam stormt een ijskoude wind naar binnen. De lamellen slaan steeds wilder om zich heen. Met een knal breekt de rails en de roze flap-pen schieten als reuzenvlinders door de kamer.

Unnar schrikt als hij ziet dat de ravage die zijn oma heeft aangericht vele malen groter is dan die paar scherven van hem. Hij wil naar haar roepen om te vragen wat er is gebeurd als hij ziet dat ze met verschrikte ogen naar de kast staart. De hoge houten kast die van zijn dode opa en oma is geweest, en die al jaren als een solide baken midden in hun huiskamer staat, beweegt. Langzaam, als door een onzichtbare hand, wordt het meubel omgeduwd. Unnar roept: 'We moeten hem tegenhouden!' Hij begint met volle kracht tegen de achterkant van de kast te duwen. Maar het bergmeubel blijft naar achter komen en laat zich niet terugzetten, zeker niet door een tienjarige.

'Oma!' roept hij.

Johanna schiet naar hem toe.

'Duwen!' roept Unnar.

Samen duwen ze met al hun kracht, maar de wind is sterker.

'Ik kan niet harder!' roept Johanna, die voelt dat de kast begint te vallen. Ze realiseert zich dat als het houten gevaarte nog verder kantelt, zij beiden verpletterd zullen worden, maar loslaten is geen optie meer. 'Duwen! Harder!' roept zij nu ook.

Boven hen kraakt het plafond. Weer klinkt er een knal, gevolgd door een heftig gekraak. Stukken plafondboard raken los en slaan kapot tegen de wanden. De deur naar de keuken vliegt open en alsof de wind de meester van het heelal is, dendert hij naar binnen, blaast het tafelkleed weg en sleurt het servies van de eettafel mee.

'We moeten wég!' gilt Johanna en ze kijkt over haar schouder naar de open gangdeur. Op het moment dat ze de kast loslaten, grijpt ze Unnar en sleurt hem mee de gang in, direct gevolgd door de klap waarmee de kast de deur dichtslaat waar ze zojuist doorheen zijn gesneld. De ingang naar de huiskamer is nu afgesloten en als bij toverslag is de wind verdwenen.

'Waarom deed je dat?' zegt Unnar boos. 'We moesten hem recht houden, nu kunnen we de kamer niet meer in.'

Johanna zinkt neer op de grond. Na het geweld in de woonkamer lijkt het in de gang bijna onwaarschijnlijk stil. Ze kijkt naar de jongen die haar woest aankijkt, opeens doet hij haar heel erg denken aan zijn vader, die was als kind ook nergens bang voor. 'Ik hield het niet meer,' zegt ze, 'sorry.'

Unnar gaat naast haar zitten en kijkt naar de dichte huiskamer-

deur en naar de voeten van zijn oma in de geladderde panty. Hij weet nu zeker dat zijn vader niet boos meer zal zijn als hij vertelt dat de globe is gebroken.

‘Zullen we de vuilnisbakken nog naar binnen brengen?’

‘Ik dénk er niet over,’ roept Johanna, ‘we blijven hier tot het over is! Zie je niet dat dit geen gewone storm is? Dit is een orkaan, een tyfoon, dit is de hand van Njordr of welke godvergeten god der winden het ook mag zijn, dit is niet normaal.’

Ze zitten naast elkaar en luisteren naar het piepen en steunen van het huis, de wind die angstaanjagend gilt en de dreunen die onregelmatig van buiten naar binnen doorklinken. De gang, waar het gewoonlijk een gezellige rommel is, is in een puinhoop veranderd. Alle jassen en sjaals zijn in één hoek gedreven, de palm hangt geknakt uit zijn pot en de posters van zeevogels zijn van de wand gescheurd.

Unnar staart naar de paarse jas van zijn moeder, die ligt ook op de grond. ‘Zouden ze nog in het vliegtuig zitten?’ vraagt hij onzeker.

Johanna slaat haar arm om hem heen. ‘Ze zijn vast teruggekeerd naar het vasteland, geen enkele piloot wil vliegen met zulk weer.’

‘Maar als ze al te ver waren?’

‘Dan zijn ze vast hoger gaan vliegen tot ze boven de storm uit kwamen.’

Unnar kijkt omhoog. Het gekraak en gekreun van het huis klinkt steeds harder.

‘Maar als de storm heel hoog is, veel hoger dan je kunt vliegen?’

‘Dan zijn ze vast naar een ander eiland gegaan.’

‘Denk je dat echt?’

Ze luisteren naar hoe buiten losvliegende objecten tegen het huis en het dak knallen.

‘Zullen we de kelder in gaan?’ vraagt Unnar.

‘Ik denk dat we beter hier kunnen blijven,’ zegt ze.

Een harde dreun. Een ruit slaat aan diggelen. Tegelijk draaien ze hun hoofd naar de gangdeur.

‘De vuilnisbak?’ zegt de jongen.

‘Of de tuintafel,’ zegt zijn oma.

Er volgt opnieuw een knal, nog harder deze keer, en aan de andere kant. Geschrokken draaien ze hun hoofd naar de voordeur en

kruipen tegen elkaar aan. De wind raast rond het huis en lijkt van alle kanten tegelijk te komen. De volgende knal klinkt als een explosie, het hele huis trilt, alles kraakt. De kapstok breekt van de muur. De lamp slaat heen en weer en laat de schaduwen wild bewegen op de wanden. Dan klinkt er een doffe dreun, gevolgd door een krijsend geluid. Ze klampen zich aan elkaar vast. Om hen heen begint alles te bewegen, het licht valt uit. Ze voelen de ijzige wind de gang binnen stormen. Johanna schreeuwt maar Unnar kan haar niet verstaan al is zijn oor vlak bij haar mond. Waar het witte plafond was, is het opeens zwart. De wind grijpt nu ook hen. Hij klemt zich vast aan Johanna, die zich nog vaster aan hem klemt. De grote spiegel waarin hij elke dag kijkt of zijn haar goed zit, wordt moeiteloos opgenomen en zeilt omhoog. In de laatste blik op de weerspiegeling ziet hij hoe ze samen op de grond zitten, midden in een huis zonder dak.

~

‘Hallo! Hallo? Ben je daar nog? Hallo-o!’ Geïrriteerd klapt Esbern zijn mobieltje dicht. Waarom moet de lijn met zijn collega op het continent juist nu verbreken? Hij loopt weer naar het raam, schuift het gordijn iets opzij en kijkt bezorgd naar buiten. Bij het schijnsel van een straatlantaarn ziet hij een vuilnisbak over straat rollen. De bak is zijn inhoud al verloren en slaat als een dronkenman tegen een geparkeerde auto en een tuinhek. Opeens voelt hij twee armen om hem heen. Hij heeft haar niet horen binnenkomen en is blij haar adem in zijn nek te voelen.

‘Ze slaapt eindelijk,’ fluistert Dora in zijn oor.

De vuilnisbak heeft een volgend slachtoffer gevonden en knalt tegen een hoek van een huis, waarna hij uit het zicht verdwijnt.

‘Ze was bang dat de storm het huis omver zou blazen.’ Onbewust verstevigt ze haar greep om het lichaam van haar man.

Hij hoort dat haar adem sneller is dan normaal. Hij legt zijn hand geruststellend op haar arm en bevestigt de druk. Langzaam wordt ze rustiger.

‘Ik moet naar het station,’ zegt hij zacht.

Ze laat hem los, draait zich voor hem en kijkt hem bezorgd aan. ‘Moet dat echt?’

Hij knikt.

‘Niemand gaat nu naar buiten. Het is veel te gevaarlijk, dat weet je.’

‘Jij zou ook gaan als er een noodsituatie in het ziekenhuis was.’

Ze kijkt weer naar buiten. ‘Maar bij jou gaat het niet over mensenlevens. Het is alleen het weer, je kunt er niets aan veranderen.’

‘Ik snap het niet. Ik moet gaan kijken hoe lang dit nog duurt en waar het naartoe gaat. Ik moet het doorgeven. Ik heb niets gezien wat op een naderende storm wees. Ik had dit moeten weten.’

‘Wacht tot het ergste voorbij is. Ga niet.’

‘Mijn wagen waait niet weg.’

‘Maar misschien wel iets anders.’ Ze duwt het gordijn verder open. ‘Kijk dan! Er kan van alles tegen je aanwaaien. Weet je nog dat bij die zware storm van vier jaar terug zelfs lantaarnpalen zijn omgeblazen? Je moet niet gaan. Alsjeblieft?’

‘Ik neem niet de weg over de heuvel, dat beloof ik.’ Hij sluit het gordijn.

‘Ga niet,’ fluistert ze, ‘wacht tot het over is.’ Ze slaat haar armen om hem heen en drukt zich tegen hem aan.

Hij wringt zich los uit de omhelzing en pakt zijn jas.

‘Papa!’

In de deuropening staat een klein meisje, op blote voeten en in een nachtjaponnetje.

‘Ga je naar buiten?’

‘Jij sliep toch?’

‘Ik ben weer wakker.’

‘Dan moet je snel je bed weer in,’ zegt hij en probeert streng te klinken.

‘Ik kan niet slapen van de herrie.’

Dora pakt de kleuter op. ‘Papa moet werken.’

‘Maar de wind is boos. Hij maakt alles kapot,’ piept Susanna.

‘Papa kent de wind, dat weet je toch? Het is zijn beste vriend.’

Het meisje begint te huilen.

‘Ik moet nu gaan,’ zegt Esbern. Hij slaat zijn armen om het tweetal en geeft ze beiden een kus.

Het meisje begint nog harder huilen.

‘Als je morgen wakker wordt, maak ik pannenkoeken voor je, oké?’

‘Ik wil geen pannenkoeken.’

‘Pannenkoeken met stroop.’ Esbern draait zich om en loopt de keldertrap af. ‘Luister naar de radio en houd alle deuren en ramen dicht.’

Het ‘dag, papa’ hoort hij niet meer. Beneden pakt hij zijn auto-sleutels van het haakje, zet zijn muts op en loopt naar de kleine zijdeur. Hij hoort hoe de wind tegen het huis beukt en aan de deur rukt, terwijl die in de luwte van de afrit naar de kelder is gebouwd. Even twijfelt hij, dan doet hij de deur een beetje open. Met een klap slaat die uit zijn hand tegen de muur. De wind boort zich langs hem heen naar binnen en alles wat achter hem staat wordt in een zucht omvergeblazen. Esbern reageert direct, stapt naar buiten, pakt de deur en gooit hem met volle kracht weer dicht. Als een razende grist en graait de wind alles wat er in zijn bereik komt mee.

Hoewel het instappen in de auto maar een paar seconden heeft geduurd, voelen zijn spieren alsof hij twee uur heeft gesport. Zijn glimmende Land Rover, die normaal kracht en status uitstraalt, is nu een trillende koektrommel. Hij merkt dat hij zijn muts niet meer op heeft. Hij veegt de haren uit zijn gezicht en kijkt naar de deur van zijn huis, die net zo smekend naar hem lijkt te staren als Dora deed. Even aarzelt hij, dan start hij resoluut de auto. Het is dat er lampjes op zijn dashboard gaan branden die aangeven dat de motor draait, want voelen of horen doet hij het niet. Hij rijdt omhoog. Als zijn auto op straatniveau komt pakt de wind hem nog gretiger beet. Weer denkt hij erover terug te gaan, dan draait hij de weg op en geeft gas.

Het is donker en toch lijkt het of de lucht licht is. Hij vraagt zich af of het opgewaaid zeeschuim is of iets anders. Soms is het of zijn auto wordt opgestuwd en op het punt staat te gaan vliegen, dan weer voelt hij dat die tegen het wegdek aan wordt geperst en komt hij amper vooruit. Hij rijdt zo veel mogelijk tussen de huizen, alleen zal hij, nu hij niet over de heuvel gaat, het laatste deel buiten de bebouwde kom langs de zee moeten rijden, en daar zal de wind vrij spel met hem hebben. Hij concentreert zich op de weg en probeert rondvliegende objecten te ontwijken. Kisten en kratten vliegen als reuzetorren door de lucht, lantaarnpalen staan kromgebogen en strooien hun licht zijwaarts, een pallet buitelt over de straat, hij kan hem nog net ontwijken. Een roze gestreepte flap

raakt verward in zijn ruitenwisser maar voordat die zijn zicht wegneemt wordt hij al weer losgerukt. Langzaam rijdt hij de heuvel af, hij ziet nog meer roze flappen buitelen over het wegdek, een stoel kapotslaan tegen een paal, een deken – of is het een vloerkleed – blijft even blijven steken achter een verkeersbord voor hij zich weer losrukt. Esbern heeft spijt dat hij is weggegaan. Hij is nerveus voor het stuk dat nog gaat komen, als de golven maar niet zo hoog zijn opgestuwd tegen de kliffen dat ze over de weg slaan. De wind durft hij te trotseren, de wind kent hij, maar van de golven is hij bang.

Als hij de zee ziet, schrikt Esbern. Hij had verwacht huizenhoge waterkolommen te zien, die proberen stukken van de rotsen af te breken, maar de zee is vlak, bijna egaal. Hij begrijpt het niet, zo heeft hij de oceaan waaraan hij is opgegroeid nog nooit gezien. Stapvoets rijdt hij verder, elk moment verwacht hij dat er een grote golf verschijnt om hem mee de ijskoude diepte in te trekken. Hoe dichter hij de zee nadert des te vlakker die lijkt, alsof het water geplet wordt door de immense druk van de lucht. Een ijskoude rilling schiet langs zijn ruggengraat. Zijn haren gaan recht overeind staan. Hij beseft opeens dat de wind die hij zo goed kent een volslagen onbekende voor hem is. Angstig legt hij de laatste tweehonderd meter naar het weerstation af.

Esbern loopt direct naar de computer, die dag en nacht aanstaat. Zijn ogen gaan over de getallen en grafieken. Hij schrikt als hij leest wat de luchtdruk is en de windsnelheden zijn geweest. Tot zijn verbazing ziet hij dat er vanaf tien over zes geen meldingen meer van de overkant zijn binnengekomen. Hij klikt de internationale meteorologische site aan, maar er verschijnt een melding dat de server niet gevonden kan worden.

‘Ook dat nog,’ gromt hij.

Hij pakt de vaste telefoon, kijkt op de lijst met nummers die erboven hangt en belt het weerstation op het continent waar hij gewoonlijk het meest contact mee heeft. Hij wacht maar de lijn blijft stil. Opnieuw draait hij het nummer, er nu goed op lettend dat hij het juiste nummer intikt. Hij luistert maar er klinkt geen geluid, zelfs geen ingesprektoon. Hij vloekt en gooit de hoorn erop. Weer draait hij zich naar de computer, opent zijn e-mailprogramma en

wacht. Ook nu blijft het scherm leeg. Hij pakt zijn mobiel en belt naar huis.

‘Ben je veilig?’ klinkt het bezorgd.

‘Ja, alles is goed. Ik wilde alleen even weten of mijn mobiel nog werkt. Gewoon voor de zekerheid.’

‘Waarom zou hij het niet doen?’

‘Slaapt ze al?’

‘Bijna, ik ben nog aan het voorlezen.’

‘Vergeet de pannenkoeken niet, hè, pap,’ hoort hij een slaperige stem op de achtergrond.

‘Nee, die vergeet ik niet. Welterusten alle twee.’

Hij verbreekt de verbinding en loopt naar het kastje aan de muur. Daar staat de satelliettelefoon, voor het geval de gewone telefoon het niet doet, iets wat niet de eerste keer zal zijn. Hij loopt terug naar de lijst aan de muur, tikt weer het nummer in en luistert. Het blijft muisstil aan de andere kant. Esbern staart naar de grafieken en metingen. ‘Het kán niet,’ fluistert hij.

~

Voor de vijfde keer loopt Óli een ronde door het pension. Uit de gastenkeuken stijgen etensgeuren op. Hij begrijpt niet hoe iemand nu rustig kan koken. Buiten jakkert en gilt de wind, de balken van het gebouw kraken, het glas kreunt in de sponningen. De pensionhouder is er zeker van dat er iets tegen zijn dak kapot is geslagen, maar hij waagt zich niet naar buiten. Hij tuurt door het raam, in de hoop op een of andere manier te kunnen ontdekken of er veel schade is, maar het enige wat hij kan zien zijn de vuilnisbakken die hij achter het gebouw heeft vastgebonden en die rammelen als geketende gekken. ‘Bescherm ons Heer. Laat ons niet in de steek,’ bidt hij. Normaal zou Óli, die vader is van twee kinderen, naar huis zijn gegaan, maar toen de verschrikkelijke storm losbrak en er op de radio werd gezegd dat men de tunnel had afgesloten, had hij gebeld dat hij in Havenstad moest blijven slapen. Sinds drie maanden heeft hij er een pension in de hoofdstad bij omdat ze van het schapenhouden en de post bezorgen alleen niet meer konden leven. Hij loopt naar de voordeur, want de storm rukt aan de deur als een dronken bezoeker. Hij duwt wat oude kranten en doeken terug in de kieren en bidt: ‘Here God, wees met ons, behoed ons

tegen dit vreselijke weer. Laat ons en onze beesten leven en bescherm onze huizen. Ik weet, Heer, dat U met alles een bedoeling heeft, maar wees genadig en wilt u alstublieft extra zorgen voor mijn vrouw en kinderen, die nu alleen thuis zijn, dat ik ze morgen weer veilig terug mag zien, en dat U ...'

'Sorry?'

Óli kijkt verstoord op. De man uit kamer 4 staat met een keukennes in zijn hand in de gang en begint in een soort Engels opgewonden tegen hem te praten. De pensionhouder voelt of zijn eigen mes in zijn zak zit en staat op. De buitenlander is zeker een kop groter dan hij en het mes zwaait vervaarlijk bij alles wat hij zegt.

Óli moet zich concentreren om de man te verstaan. 'Tets ergs op de televisie?' vraagt hij in zijn gebrekkige Engels.

'Nee, niets,' zegt de man en gebaart de pensioneigenaar met hem mee te komen.

Op het aanrecht ligt een half gesneden ui. De Italiaan wijst naar de televisie die in de hoek aan de muur hangt. Het scherm is gevuld met ruisend grijs.

Óli drukt op wat knoppen maar er komen geen beelden, de sneeuw blijft. 'Kapot,' zegt hij, zich nu realiserend wat er op zijn dak kapot is geslagen.

'Kun je hem weer maken?' vraagt de man.

'Misschien morgen.'

'Fijn, want van dat Viking-dialect van jullie begrijp ik niets, zelfs de weerberichten niet.'

'Er is een grote storm.'

De man begint te lachen en laat zijn witte tanden zien. 'Gelukkig zijn jullie huizen berekend op stormen. Ik voel me hier volkomen veilig! In Napels zou de hele stad al platliggen.'

'Komt u uit Italië?' vraagt Óli.

De man met de donkere ogen en het golvende haar knikt enthousiast.

Óli voelt zich opeens dom, klein en lelijk. 'Eet smakelijk,' mompelt hij en wil weer vertrekken.

Maar de Italiaan houdt hem tegen. 'U moet me helpen!' zegt hij en duwt Óli een papier in handen.

Óli ziet dat het een eenvoudig kopietje is van een kaart, waarschijnlijk uit een atlas of een boek.

‘Waar hebben jullie grote schepen?’ vraagt de Italiaan.

‘Grote schepen?’ herhaalt Óli verbaasd.

‘Ja, echte grote schepen!’

Óli draait de kaart om en herkent de vorm van zijn geboortegrond. Hij gebruikt zelden een plattegrond. De weg die hij gewoonlijk neemt is simpel, van Havenstad op het westelijk eiland door de tunnel naar Nordur op het oostelijk eiland. Elk dorp waar hij langsrijdt heeft wel een haventje of aanlegplaats, maar daar liggen alleen kleine bootjes. De hoofdstad is de thuishaven van de vissersvloot, waarvan de schepen op zee zijn. De allergrootste schepen die hij kent en die hun eilanden aandoen zijn de olietankers die hun van stookolie voorzien en de wekelijkse veerboot waarmee de man gisterochtend is aangekomen. Met zijn vinger wijst hij de aanlegplekken van de tanker en de veerboot aan.

‘Ik wist het!’ roept de Italiaan verheugd en zet met een pen kruisjes op de kaart. ‘Ik wist het. Ik ben niet voor niets gekomen. Mag ik me even voorstellen?’ Hij steekt zijn hand uit naar de pensionhouder. ‘Ambrosio Leoncavallo, vertegenwoordiger in reddingsvesten en drijfhuilpmiddelen.’

Ze schudden elkaar de hand.

‘Zin in een glaasje?’ vraagt Ambrosio opeens. Hij heeft een fles sambuca meegenomen voor als de deal met zijn toekomstige klant rond is, maar zijn gevoel zegt hem dat hij sneller terug naar huis kan als hij nu meer informatie uit deze zwijgzame pensionhouder los weet te krijgen.

~

‘We moeten weg!’ roept Unnar angstig en trekt zijn oma, die probeert een laars te pakken, mee naar de deur. In de ruimte, die tot een paar seconden geleden hun vertrouwde gezellige hal was, waar de storm hen niet kon bereiken, buldert nu de wind alles kapot. Het jochie grijpt de andere laars die langs hem schiet en duwt die in de hand van zijn oma. Verdwaasd kijkt ze rond, ze zoekt het plafond dat is verdwenen. Unnar rukt aan haar mouw: ‘We moeten eruit! Het stort in!’ Overall vliegen planken, platen, stukken meubels en kledingstukken in het rond. Wanhopig trekt hij aan de deurknop van de voordeur, maar die zit vast en wil niet open.

Johanna begint te schreeuwen en met haar vuisten op de deur te

slaan, opeens valt de deur naar binnen. Ze kan nog net opzij springen. Unnar ziet de grote deur op zich afkomen en kan niet meer wegduiken. Hij voelt de klap op zijn hoofd en slaat achterover tegen de grond. Hij verwacht dat de deur verder valt maar die blijft hangen tegen wat eerder de muur naar de gang was. Verdwaasd klimt hij eronderuit. Hij ziet zijn oma in paniek rondkijken. Als ze hem tevoorschijn ziet kruipen, wil ze hem omhelzen. Maar Unnar duwt haar naar buiten. Hij voelt de pijn niet, net zoals hij ook het bloed niet proeft dat uit zijn neus loopt. Wel hoort hij hoe achter hen de rest van het huis waarin hij is geboren ineens stort. De wind slaat als een dolleman om zich heen. Ze kruipen meer dan dat ze lopen. Niets geeft beschutting behalve het schuurtje vlak bij de weg. Het berghok, dat zijn vader al jaren geleden had beloofd af te breken omdat zijn moeder het lelijk vindt, staat nog overeind. Unnar trekt zijn oma mee naar de beschutting van het schuurtje.

‘Trek die laars aan!’ roept Unnar naar Johanna.

‘Welke laars?’ gilt ze.

‘Die ik je gaf!’ roept hij.

‘Ik heb geen laars!’ gilt ze terug en ze laat zich tegen de zijkant van het schuurtje zakken.

De kleine jongen kruipt tegen haar aan en tuurt naar zijn huis, waar nog steeds delen vanaf vliegen en waarop soms stukken neerstorten die zomaar uit de lucht komen aanvliegen. Het is precies als bij *Lonely Island*, alleen hoort hij nu geen spannende muziek en krijgt hij er geen punten voor. Hij wenste dat hij net als Silver Knight een zwaard had om de vijand neer te slaan, al weet hij dat deze wind echt is en zich door geen zwaard zal laten stoppen. Hij ziet hoe zijn oma ineengedoken naast hem zit. Ook hij wil zijn ogen dichtdoen en vergeten waar hij is, als er een stuk hout door de lucht vliegt en rakelings langs hen scheert voordat het verdwijnt in de duisternis.

‘We moeten de schuur in!’ roept hij in het oor van zijn oma.

‘Nee,’ krijst ze, ‘te gevaarlijk.’ Ze kijkt hem verwilderd aan.

Unnar pakt haar hand. Tegelijkertijd breekt boven hen de hemel. Hagelstenen boren zich in hun armen, hun benen, hun gezicht. Unnar trekt zijn oma omhoog, duwt haar naar de deur van de schuur, opent de deur en valt met haar naar binnen.

Bibberend zitten ze tegen de deur, die schudt en trilt onder de onvermoeibaar neerkletterende stroom hagelstenen.

Ze kunnen elkaar niet verstaan, al zouden ze willen, maar ze willen niet. Ze zijn ieder weggedoken in hun eigen angst.

Wonden likken

- de dag na de storm -

Unnar wordt wakker van een sirene, vermengd met een onbekend gesnurk. Naast hem ligt zijn oma. Haar mond hangt wat open en haar haren hangen in slierten over haar gezicht. Hij weet meteen weer waarom ze hier zijn. De kast die omviel, het dak dat verdween en het huis ... Hij slikt. Tranen die hij gisteren niet heeft gehuild, of heeft hij wel gehuild, hij weet het niet, verschijnen in zijn ogen. Hij veegt ze hardhandig weg. Zijn hand doet pijn, en zijn been ook.

Onverwacht stopt de sirene, er klinkt geschreeuw. Hij herkent de stem van mevrouw Poulsen. Ze roept iets over een dak en doden. Zijn vader zegt altijd dat de buurvrouw meer van katten houdt dan van mensen. Hij voelt zich opeens blij, straks komen zijn ouders. Misschien zijn ze er al? Unnar wil opstaan en ziet dan dat zijn handen en benen onder het bloed zitten, ook zijn oma heeft overal schrammen en sneeën, en blote voeten. Hij legt zijn hand op haar schouder en schudt.

Ze opent haar ogen en kijkt hem lodderig en niet-begrijpend aan, dan schiet er een golf van paniek in haar blik. 'Is het over?'

Hij knikt. 'Zullen we naar het vliegveld gaan?'

'Er zijn mensen,' zegt ze zachtjes.

'Dat is mevrouw Poulsen, die woont aan het begin van de straat,' zegt Unnar en hij klautert overeind.

Johanna wil ook gaan staan maar voelt een scheut van pijn en zinkt weer neer.

'Wacht maar. Ik ga wel.' Unnar trekt de spullen weg die hij voor de deur heeft gelegd en gaat naar buiten. Het is windstil, de zon is nog niet op maar de lucht verkleurt al. Waar hun huis was zijn nu alleen nog stenen, waaruit planken steken. Over de puinhoop klimmen twee mannen in reflecterende jassen.

Bij het hek staat mevrouw Poulsen met een rode kat in haar armen.

Unnar loopt op haar af. 'Wat zoeken ze?'

Even kijkt de dame hem verbaasd aan, dan begint ze te roepen en te wijzen.

De mannen kijken op en komen op hen af gerend.

'Ik dacht dat jullie dood waren,' begint de buurvrouw te snikken, 'dat jullie onder het puin lagen. Waar is je vader? En je moeder?'

Unnar haalt verlegen zijn schouders op.

Mevrouw Poulsen kijkt met een geschokte blik van Unnar naar de mannen, naar het ingestorte huis. Ze probeert ongezien een teken aan de mannen te geven dat ze door moeten gaan met zoeken.

Unnar ziet het en zegt: 'Oma is nog in de schuur, maar die kan niet goed lopen.'

Een van de ambulancebroeders loopt kordaat naar het schuurtje, in zijn voetspoor gevolgd door mevrouw Poulsen.

De andere broeder knielt neer bij Unnar. 'Laat mij je hand eens zien?' zegt hij, pakt zijn hand en beweegt en trekt er aan. 'Doet dit pijn?'

Unnar schudt zijn hoofd.

Dan ziet de verpleger de scheur in zijn broek en de wond op zijn dij. Ook die onderzoekt hij en hij zegt: 'Daar hoeft alleen wat jodium op en een pleister, dan komt het weer helemaal goed.' Hij lacht naar Unnar. 'En die bult op je hoofd trekt ook wel weer weg.'

Unnar voelt de dikke bult op zijn hoofd, hij heeft geen idee hoe die er is gekomen.

'Je hebt geluk gehad, ventje.'

Geluk? denkt Unnar, geluk? en hij knikt.

Mevrouw Poulsen komt naar buiten, wenkt de andere verpleger en gaat samen met hem de schuur weer in. Unnar loopt naar wat er over is van het huis. Het is vreemd om stukken muur met behang en vrolijk geverfd hout te zien die altijd binnen waren en nu buiten. De kapstok zonder jassen steekt uit de puinhoop. Hij herkent de deur van de wc en het gordijn van de keuken. Hij heeft honger, na de mini-repen van gistermiddag heeft hij niets meer gegeten. Opeens ziet hij tussen wat planken de laars die hij gisteren aan zijn oma gaf. Hij klimt op de brokstukken en trekt hem

tevoorschijn. De laars is nat van de regen, maar niet aan de binnenkant. Hij klimt hoger en kijkt om zich heen of hij de andere laars ook ziet.

‘Hé! Niet doen!’ roept de verpleger en rent op hem af. ‘Hier mag je absoluut niet op klimmen, straks stort het in.’

‘Het is toch al ingestort?’ vraagt Unnar verbaasd.

‘Daarom juist, het is heel gevaarlijk.’

‘Ik moet hem vinden.’

‘Wie? Je vader? Waar is hij? Hier?’ Het gezicht van de man be-trekt.

Unnar schudt zijn hoofd.

‘Waar is die dan?’ vraagt de man.

Unnar heeft geen idee waar z’n vader of z’n moeder is, of ze al op het vliegveld zijn, of nog aan het vliegen. Zijn ogen beginnen weer te prikken. Hij wil dat alles weer gewoon wordt. Hij wil vertellen dat hij een acht heeft voor zijn dictee en dat hij het eten van zijn oma heeft opgegeten zonder te klagen. Hij wil zijn vader laten zien dat hij eindelijk meer punten heeft bij *Lonely Island* dan zijn vader omdat hij Captain Stone heeft verslagen op de rots met de monsters. Hij stopt zijn hand in zijn zak en voelt het stukje van de globe. Opeens is hij blij dat zijn vader nog niet thuis is. ‘Ik moet de andere laars vinden, anders kan oma niet lopen,’ zegt hij en klimt weer op de bult.

‘Hier blijven,’ zegt de ambulancemedewerker.

Unnar wil net protesteren als hij mevrouw Poulsen en zijn oma ziet aankomen. Zijn oma draagt een vreemde jas en nieuwe laarzen.

~

Vermoeid trekt Esbern de luxaflex omhoog. Het weerstation heeft het overleefd, het gebouw staat er nog. Hij staart naar buiten, weinig getuigt van het geweld van afgelopen nacht. De lucht begint te kleuren en spoedig zal de zwakke februarizon zichtbaar worden. De zee kabbelt lieflijk, de bergen in de verte tonen hun bekende rafelrand en een zilvermeeuw scheert door de lucht. Hij loopt naar het keukentje, waar het koffiezetapparaat staat, schenkt zijn mok vol, gooit er vier suikerklontjes bij, roert en neemt een slok. Het doet hem goed. Hij voelt dat zijn benen hem weer willen dragen.

De haan van zijn mobiel, die nog op de tafel ligt, begint te kukelen. Hij weet dat hij moet opnemen, maar blijft staan en neemt nog een slok, de energie stroomt langzaam terug zijn lichaam in.

Het lijkt een gewone morgen, zoals vroeger op het erf bij zijn ouders, de haan kraait, de mensen worden wakker, de geur van koffie vult het huis. De elektronische haan stopt zijn geroep. Esbern loopt terug naar de computer en gaat weer zitten. Op het schermpje van zijn mobiel ziet hij een nummer staan dat hij niet kent. De hele nacht heeft hij op de nummerherhaling van de satellietlijn gedrukt in de hoop contact te krijgen met het continent. Maar steeds hoorde hij niets, geen afwijzingston, geen piep, geen signaal, alleen volledige stilte. De beltoon gaat over.

‘Ja!’

‘Fijn dat u me direct terugbelt,’ klinkt een jonge vrouwenstem,

‘Met wie spreek ik?’

‘Marit Hansen, ik ben journalist bij de radio en ik heb uw nummer via uw vrouw.’

Esbern fronst. ‘Is er wat gebeurd?’

‘Dat wil ik juist aan u vragen.’

‘Wat bedoel je, Marit?’

‘Waarom hebben jullie gisteren niet voorspeld dat we zo’n ongehooflijke orkaan zouden krijgen? Jullie kunnen tegenwoordig toch dagen vooruit voorspellen?’

Esbern knikt en staart naar de uitgeprinte grafieken voor hem op tafel die in niets hebben aangekondigd dat de luchtdruk onverwachts en in een razend tempo zou gaan dalen. Geen van de metingen van de afgelopen dagen of van de buitenlandse collega’s in andere weerstations had in die richting gewezen. Ze hadden afgelopen nacht wat regen verwacht, misschien wat hagel, en een lichte bries uit het zuidwesten, zeker geen orkaan.

‘U hebt het zeker wel gehoord, hè?’

‘Wat?’

‘Dat in bijna alle dorpen huizen zijn ingestort, ze zijn nu met reddingsploegen aan het zoeken. Hier in Havenstad zijn tot nu toe achttien doden gemeld en meer dan honderdzeventig gewonden.’

Zou Dora vannacht ook naar het ziekenhuis zijn gegaan? schiet er door hem heen. Wie heeft er op Susanna gepast?

‘Elke minuut komen er nieuwe meldingen binnen. Ik hoorde

zojuist dat de vijf windmolens bij Lítlaberg zijn afgebroken en ...'

Esbern staart naar de grafieken, vol lijnen en cijfers.

De stem van de journaliste klinkt steeds beschuldiger: '... er is geen telefoon- of internetcontact meer met het vasteland. Ja, ja, ik weet dat het vier jaar geleden ook is gebeurd toen die Noorse kotter met zijn sleepnet de Europa-kabel stuk trok, maar dat was een dronken kapitein en dat ging over één kabel, nu heb ik gehoord dat ook de kabel naar Noord-Amerika én de kabel die via IJsland naar Canada loopt kapot zijn! Volgens mij is zoiets statistisch niet mogelijk. Niet op één en dezelfde dag. Zoiets is te toevallig en toeval bestaat niet, voor elk natuurverschijnsel is een verklaring, en u gaat mij dat uitleggen.'

Het wordt stil aan de andere kant van de lijn. Esbern weet niet wat hij moet zeggen. Zijn gedachten gaan steeds naar Susanna, die alleen thuis is, en naar Dora, die had gezegd alleen naar het ziekenhuis te gaan in noodsituaties.

'Wanneer sprak je mijn vrouw?'

'Een uur of twee geleden, ze belde me of ik op uw dochter wilde passen, omdat ze naar het ziekenhuis moest, maar daar heb ik nu geen tijd voor, dat snapt u, en ik zou nu graag antwoord krijgen op mijn vraag.'

'Ik weet het niet,' zegt hij zachtjes.

~

Óli slaat de spijker steeds dieper in het hout. Bij elke slag met de hamer dankt hij de Heer dat zijn vrouw en de kinderen niets is overkomen en dat hun huis in Nordur geen schade heeft behalve de verdwenen vuilnisbak. De radio vertelt al de hele ochtend over de doden en zwaargewonden, de ravage aan gebouwen en boten, over daken en huizen die zijn weggewaaid en de windmolens die omver zijn geblazen. De enige schade die hij heeft is een losgerukte buitentrapp en de verdwenen satellietshotel, iets wat in het niet valt bij de ramp die heeft plaatsgevonden.

Overall klinkt het geluid van gehamer en geboor. Bij zijn linkerbuurman is de dakgoot afgebroken en bij de rechterbuurman is het volledige tuinmeubilair weggeblazen. Niemand klaagt, ze tellen hun zegeningen. De eilanders zijn eraan gewend dat met de krachten van de natuur niet te spotten valt en hoewel geen mens

een storm had verwacht zijn ze altijd voorbereid op tijdelijke ongemakken. Óli kijkt even naar de havenmond voor hij een nieuwe spijker pakt. Het enige waarover hij aan de telefoon tegen Dina niets heeft gezegd zijn de zorgen om zijn broer Abbe, die gisteravond of vanmorgen zou terugkomen met een schip vol heilbot. Óli weet hoe moeilijk die vis zich laat vangen, maar Abbe is een meester in het lokken van deze grote vissen. Met zijn lange lijn met tientallen haken voorzien van natuurlijk aas, trekt hij de gigantische beesten uit het ijskoude water. Zijn broer is niet bang van de zee en wordt al na drie dagen op de wal onrustig, omdat de oneindige plas aan hem trekt. Óli wel, hij is bang van de oceaan. Bezorgd kijkt de kleine man voor de zoveelste keer die ochtend tussen de huizen door naar de ingang van de haven en bidt.

‘Olivacio!’

Óli wordt met tegenzin uit zijn gebed getrokken en ziet dat zijn Italiaanse gast dramatisch handenwringend het pad op komt. ‘Niets werkt!’

‘De Heer werkt en ik werk,’ zegt Óli.

‘De apparaten doen het niet.’

Óli hoort de boormachines en zaagmachines bij de buren. Hij hoort de wasmachine in zijn eigen pand, de auto’s die af- en aanrijden met reparatiemateriaal, de hoorn van de visfabriek die aankondigt dat de ploegen wisselen, een brommer die nodig zijn uitlaat moet repareren, de bus die optrekt bij de halte achter het pension, en zijn radio, die maar doorgaat met berichten over de gevolgen van de storm. ‘Wat voor apparaten?’

‘De geldautomaten. Ik ben ze allemaal afgegaan. Ik moet een pak melk kopen.’ Hij wijst op zijn voorhoofd en trekt een pijnlijk gezicht. ‘Ik liep dus naar die machine die jij me gisteravond hebt uitgelegd, die deed niets. Ook binnen in de bank deed hij het niet. Dat meisje zei dat ik het ergens anders moest proberen. Ik ben naar een andere bank gegaan, ook niets. Ik ben alle apparaten in het centrum afgegaan en nergens werkt mijn pasje!’ Hij zwaait met zijn bankpasje alsof het een scherp mes is.

‘Misschien straks, misschien morgen. Maak je niet druk. Het heeft gestormd.’

De Italiaan werpt een dramatische blik naar de hemel. ‘Ik heb een kater en moet nu melk drinken.’

‘Pak de melk maar bij mij uit de koelkast in het kantoor, service van de zaak.’

De buitenlander loopt lachend het pension in en Óli kijkt weer naar de havenmond. Er is geen schip te zien, ook niet aan de horizon.

~

Er wordt ongeduldig aan de deur geklopt. Toch hoort Nicodemus het niet. De elektricien van het dorpje Nordur zit op zijn stoel en kijkt naar het bed. Hoe het heeft kunnen gebeuren begrijpt hij niet, ze was even weggegaan om een brood voor het avondeten te kopen, ze moet door de wind zijn opgetild en neergesmeten, hij vond haar onder het bloed voor de deur, het brood nog in haar hand. Hij moest haar naar binnen trekken voordat de wind haar weer kon oppakken. Ze heeft geen woord gezegd en haar ogen niet opengedaan. De hele nacht heeft hij naast haar gewaakt en geprobeerd haar wonden te stelpen, maar de dekens op hun bed zijn doortrokken van haar geronnen bloed.

Weer wordt er geklopt. Hij tilt zijn hoofd op alsof hij wakker wordt. Iemand slaat hard op de deur en roept iets. Hij herkent de stem van de vrouw van Óli, die een paar huizen verderop woont. Hij staart naar de deur en probeert te doen of hij het niet hoort. Weer klopt ze. Hij wil niet praten. Hij wil geen mensen zien. Hij hoort nu dat het meer stemmen zijn en dat ze zijn naam roepen. Hij legt zijn handen over zijn oren en sluit zijn ogen. Hij wil alleen zijn. Ze beginnen te bonken op de deur, terwijl het bordje nog steeds op gesloten staat. Ze roepen steeds harder zijn naam. Getergd staat hij op, sjokt naar de deur en duwt de grendel opzij. Voordat hij de deur zelf kan openen vliegt die al open.

‘Wat is er gebeurd? Is alles goed? Waarom ben je niet met de helikopter meegevlogen? Familieleden mogen dat. Wij niet, maar jij had mee gemogen. Wij zouden op de winkel hebben kunnen passen. Zoiets hoef je niet eens te vragen.’ De twee identieke vrouwen, Dina en Lena, spreken tegelijkertijd en door elkaar. ‘Wil je dat we iemand bellen? De telefoon doet het, niet naar het vasteland, maar als je hier wilt bellen is alles goed. Hebben jullie nog schade aan het huis? Kunnen wij iets voor je doen? Zeg het maar? Zal ik vragen of Óli, voor hij straks naar huis komt, even langs het ziekenhuis rijdt? Hij doet het zo, als ik het hem vraag.’ Heel even

kijken de twee zussen naar elkaar, dan vervolgen ze hun vragensalvo. ‘Werkt jouw radio? Niet de gewone maar het zendstation? Mogen we misschien even contact zoeken met Abbe?’ Bij de vrouw van Óli staat bezorgdheid op haar gezicht te lezen maar op het gezicht van Lena, haar zuster, niets dan paniek. ‘Hij moest vanochtend binnenlopen, maar door de storm, je weet maar nooit, misschien komt hij wel later, hij heeft nog niet gebeld? Hij belt altijd als hij in het bereik van het eiland is. Ik weet dat hij het vreselijk vindt als ik hem oproep via de radio maar ik ben wel zijn vrouw.’ Dina knikt haar zus bemoedigend toe. ‘We hebben niet geslapen vannacht! De tunnel was dicht en Óli moest in Havenstad blijven en met Abbe nog op zee! Ook de kinderen konden niet slapen, het was alsof de wind de muren wilde breken, maar onze huizen staan er nog! We willen gewoon even weten of alles goed met hem is. Mogen we?’

Nicodemus knikt en wijst naar de zendapparatuur in de hoek van de winkel. ‘Jullie weten hoe het werkt.’

De vrouwen schieten naar de tafel met de radio. Lena doet de koptelefoon op en Dina zet het toestel aan. Nicodemus voelt dat zijn handen beginnen te trillen. Hij loopt naar de keuken en zet water op terwijl hij Lena in de microfoon de naam van de boot hoort roepen. Hij herkent de angst in haar stem. Het is de angst die hij ook voelt.

~

Haar ogen prikken, met afschuw denkt Johanna terug aan de afgelopen nacht, het gebeuk tegen de schuur, de overtuiging dat ze met kleinzoon én gebouwtje opgepakt zou worden en in zee gesmeten en de angst over het lot van haar zoon, die niet geland is. Het is de geur van koffie die haar terugbrengt, dankbaar neemt ze het kopje van mevrouw Poulsen aan.

‘Suiker?’ vraagt de buurvrouw.

Ze schudt haar hoofd en vraagt met tranende ogen: ‘Hebt u misschien een boterham?’

Mevrouw Poulsen schrikt van de tranen en spoedt zich naar de keuken terwijl ze roept, ‘Natuurlijk! Jullie hebben nog niets gegeten, hoe kan ik zo dom zijn daar niet aan te denken, ik maar bezig met alles wat er is gebeurd, al die gewonden, al die ...’ Ze stopt.

Unnar en zijn oma zitten naast elkaar op de bank. Ze horen hoe in de keuken borden worden gepakt, de koelkast opengaat en er van alles uit wordt gehaald. Zijn oma niest en snuit haar neus.

‘Gaan we zo naar het vliegveld?’ vraagt Unnar zacht.

‘Misschien moeten we eerst bellen.’

‘Waarom? De wind is toch gaan liggen?’

‘Misschien komen ze pas later.’ Dan verheft ze haar stem en roept: ‘Mag ik de telefoon even gebruiken?’

‘Natuurlijk.’

Mevrouw Poulsen komt binnen met een blad vol heerlijks. Johanna zit met de hoorn tegen haar oor en luistert geconcentreerd. Over haar wangen rollen tranen. Geschrokken zet mevrouw Poulsen het blad neer en gaat naast Unnar zitten. Samen kijken ze naar de snotterende vrouw.

Johanna legt de hoorn neer. ‘De vlucht uit Kopenhagen is nog niet geland, ook de vluchten uit Aberdeen en Oslo zijn nog niet aangekomen. Niemand weet iets op het vliegveld, ze zeggen dat ik later moet terugbellen.’

‘Er is dus niets gebeurd?’

‘Dat weet niemand.’

‘Maar het kan, dat er niets is gebeurd?’

‘Ja, dat kan,’ zegt ze en veegt de tranen van haar wang. ‘Zijn hier katten?’

‘Weten ze echt helemaal niets?’

‘Die meneer die ik aan de lijn had, die zei dat de verbindingen naar het vasteland niet werken. Hij zei dat ik me geen zorgen moest maken, dat het wel vaker voorkwam, en dat het na een storm vaak even duurt voor alles weer op gang komt.’

Unnar krijgt een dikke keel, als hij bij zijn oma steeds meer tranen uit haar ogen ziet komen. Hij wil dat zijn vader thuiskomt, want die weet altijd voor alles een oplossing.

‘Jullie kunnen hier slapen,’ zegt mevrouw Poulsen. ‘Zo lang als nodig is, is de logeerkamer voor jullie.’

Johanna niest weer. ‘Zijn hier katten?’

‘Ja, ik heb er zes,’ zegt mevrouw Poulsen trots. Pas als ze het verschrikte gezicht van Johanna ziet vraagt ze bezorgd: ‘U bent toch niet allergisch?’

‘We gaan wel naar een hotel, maak je geen zorgen, alles komt goed.’

Unnar loopt naar buiten met een boterham, hij draagt een jas die hem veel te groot is, maar het is koud dus trekt hij hem strak om zich heen. De zon van die ochtend is verdwenen, dikke regenwolken hangen boven hem. Hij wil niet dat iemand hem zo ziet, hij wil zijn eigen jas vinden, de laatste keer dat hij hem zag was in de gang. Hij klimt over de ineengestorte muren. Het is net of alles wat in het huis was, de meubels, zijn speelgoed, de computer en de televisie, zijn verdwenen en er alleen nog maar stenen, planken en glasscherven zijn. Hij wist niet dat een huis uit zo veel stenen bestaat, veel meer dan hij ooit had kunnen bedenken.

Opeens ziet hij een wapperend stuk donkerpaarse stof. De jas van zijn moeder! Hij trekt de dikke wollen jas uit het puin. Hij zal hem schoonmaken zodat mama als ze straks komt haar eigen jas aan kan en niet net als hij en oma in een jas van mevrouw Poulsen moet lopen. Zou ze het erg vinden van het huis? Ze zegt altijd dat ze nooit ergens anders wil wonen, omdat zij het mooiste uitzicht van de wereld hebben. Unnar kijkt naar de zee en de bergen, naar de wolken die eroverheen kruipen, naar de vogels die naar beneden duiken. Hij wil terug klimmen als hij een roze stok uit het puin omhoog ziet steken. De bezem die hij voor de verjaardag van zijn moeder heeft beschilderd. Hij trekt hem uit de puinhoop, de veger is verdwenen maar de stok is nog heel.

~

Door het koude klimaat hier, en de arme grond, waar alleen gras op wil groeien, is het land alleen geschikt voor het houden van schapen, iets wat ook al eeuwen gebeurt in de boerderij die eenzaam onder aan de kale heuvels staat. De regen is gestopt en de lucht is nog vochtig. Hanus, de jonge schapenboer, duwt zijn quad bike uit de ruimte onder het hoofdhuis, ritst zijn dikke jas dicht, start de motor en rijdt in volle vaart het pad op langs het huis. Bij het wakker worden voelde hij zich opeens geen volwaardige opvolger meer van de boerderij. Hij kent de verhalen over de heldendaden van zijn voorvaders, die bij storm en ontij wél het bed uit kwamen om hun schapen te redden die van de rotsen werden ge-

blazen. Het was niet de storm zelf geweest. Hij was geen seconde bang geweest dat ze omver zouden worden geblazen. Het dak, dat bestaat uit vette grasplaggen met wortels die diep het huis in groeien, de één meter dikke muren van basaltblokken die honderden jaren geleden gestapeld zijn, beschermden hem en Falala. Zij was het geweest die hem in bed had gehouden, niet dat ze dat van hem had geëist, integendeel, ze had diverse keren tegen hem gezegd dat hij naar buiten moest gaan om te kijken of alles goed was met de beesten, nee, het was haar geur, haar zachte huid en haar volle lippen die hij niet had kunnen verlaten.

Vanaf het allereerste moment dat hij haar had gezien, de dag voor kerst, is zijn leven volledig veranderd. Hij komt steeds te laat, vergeet alles en krijgt buikpijn als hij zich niet meer precies kan herinneren hoe ze smaakt. Hij rijdt door een beek, en moet flink gas geven om tegen de natte oever op te klimmen. De zon heeft hem bereikt en iets van de ijzige kou verdwijnt. Falala is eigenlijk de dochter van de zon, denkt hij, sinds zij bij hem is ingetrokken verwarmt ze zijn leven met haar stralen en begrijpt hij voor het eerst dat er dichters bestaan. Zijn banden spinnen in het natte gras, hij geeft minder gas en krijgt weer grip. Langzaam hobbelt hij verder. Bij de overblijfselen van een oude turfopslag staat een groepje schapen, ze schieten weg als hij dichterbij komt. Hun buiken hangen vol van de dracht tussen de magere poten. Falala zwanger zien, dat moet het mooiste zijn wat er op aarde kan bestaan. Haar huid gespannen tot het uiterste, haar borsten rond en groot, haar tepels gezwollen.

Er ligt een plastic krat tussen een hoopje rotsen. Die moet de storm vannacht bij de haven hebben opgepakt en zeker tien kilometer mee door de lucht hebben gesleurd. Hij stapt af en bindt de krat achterop, handig voor in de stal. Als hij weer wil opstappen, hoort hij een trillend hoog geblaat. Hij kijkt verheugd om zich heen, het lammeren is begonnen! Maar nergens ziet hij een huppend hoopje. Verderop graast een groepje schapen op de zompige helling. Zij kijken niet op of om van het huilende en smekende geblèr. Hanus loopt op het geluid af, nog steeds ziet hij niet waar de eersteling van dit jaar zich heeft verstopt. Dan klinkt van onder zijn voeten gemekker. In een holte in het gras ziet hij iets pluizigs. Voor hij het oppakt kijkt hij nogmaals om zich heen,

want als hij het lam oppakt is de kans groot dat de moeder het niet meer als haar kind accepteert en zal het, als het hier alleen achterblijft, de dag niet overleven. Nergens is een schaap te zien dat opkijkt of haar jong zoekt. Hanus bukt en trekt het beestje tussen de natte graspollen uit. Het jammert en blaast, het trilt en bibbert. Het bloed en slijm van de bevalling kleven nog op de glibberige huid. Zonder er verder over na te denken, trekt hij zijn rits naar beneden, duwt het beest tegen zijn trui en trekt zijn jas weer dicht. Hij voelt het diertje trillen tegen zijn borst, stapt weer op zijn quad bike en rijdt verder de heuvel op. Bovenaan kijkt hij over de rand. Tweehonderd meter onder hem slaat de oceaan haar golven kapot tegen de grauwe scherpe rotsen. Hij tuurt langs de kilometerslange steile bergrand. Diep beneden hem ziet hij het grijze vlekje, vormloos en levenloos. Het beestje in zijn jas wordt stil, maar rilt nog wel. Hanus weet dat hij niet te lang moet wachten, anders stopt dat ook.

~

Dora staat uitgeput in de rij voor de kassa. Haar gedachten zijn niet thuis bij Esbern of haar dochter Susanna maar bij de overbezette ziekenhuiszalen en het kleine mortuarium, dat toen ze wegging afgeladen vol was. Ze had dertien uur aan een stuk gewerkt. Al het personeel was opgeroepen en niemand had pauze genomen. Niet eerder hadden ze zo veel patiënten tegelijkertijd binnengekregen. Het verplegen van de zwaargewonden was niet wat zij het zwaarste vond, ook niet het zien van de doden, van wie ze er diversen persoonlijk had gekend, het waren de emotionele familieleden die afscheid moesten nemen van hun kind, hun partner, ouder, broer of zus. De wanhoop en de tranen. De smeekbedes en de verbijstering. Ze had die lange dag veel keuzes moeten maken, omdat de voorraad van sommige verband- en geneesmiddelen niet op zulke grote hoeveelheden patiënten berekend was. Ook op de intensive care, waar zij werkte, waren ze niet berekend op zo veel operaties. Het lastigste was geweest dat van hun kleine staf de helft van de chirurgen naar een congres op het continent was en er dus niet de juiste specialist voor alle gevallen was. Zo goed en zo kwaad als het kon hadden ze iedereen behandeld, maar Dora wist dat als vóór morgenochtend niet een stel dokters terugkwam er

nog meer mensen zouden overlijden. Ze had, voor ze door de avondploeg was weggestuurd, nog geprobeerd nieuwe voorraden geneesmiddelen te bestellen maar het internet en de telefoon waren nog steeds buiten dienst.

Ze duwt haar winkelwagentje vooruit. Om haar heen praat iedereen over de storm, over de doden en gewonden. Iedereen kent wel iemand, en allemaal hebben ze in meer of mindere mate schade opgelopen, auto's zijn omgewaaid, daken en schuren zijn verdwenen, en de windmolens, die voor een deel van de elektriciteit zorgen, zijn afgebroken, waardoor sommige dorpen op het westelijk eiland zonder elektriciteit zitten. Ook hebben de dorpen in het noorden veel wateroverlast gehad, net als de tunnel onder het fjord naar het andere eiland, waar met man en macht gewerkt wordt om hem leeg te pompen.

Dora luistert met een half oor, steeds gaan haar gedachten terug naar de vrouw die een uur geleden onder haar handen is gestorven. Ze hebben alles geprobeerd, maar het had geen nut meer, ze was te verzwakt binnengekomen. De ogen van de vrouw hadden haar zo indringend aangekeken. Ze had geprobeerd iets te zeggen, maar de woorden waren blijven steken in haar keel. De verhalen om haar heen over afgebroken dakgoten en verdwenen vuilnisbakken vallen in het niet als ze denkt aan al die mensen die hun geliefden zijn verloren. Ze voelt weer hoe haar hart als een razende tekeer was gegaan toen Esbern in zijn auto was gestapt en naar het weerstation was gereden. Ze wil geen man die een held is, ze wil een man die leeft.

Uit een van de schappen langs de kant pakt ze een plak chocolade. Ze weet dat er steeds meer zoete dingen in haar karretje zullen belanden als ze nog lang moet wachten, en ze net zo lijvig zal worden als Barni, de filiaalhouder, die naast de caissière staat en van alles opschrijft.

‘Weet u waarom het zo lang duurt?’ vraagt ze aan de vrouw vóór haar.

‘Je kan niet pinnen, en de kassa's doen het niet. Als je niet genoeg geld bij je hebt, mag je alleen boodschappen meenemen als je je paspoort of rijbewijs achterlaat.’

‘Dat meen je niet? Dat is absurd! Ik heb helemaal geen papieren bij me.’

‘Als je geld hebt is het geen probleem, dan kun je gewoon betalen.’

Dora kijkt in haar portemonnee en werpt een schattende blik op haar volle kar. Schuldbewust legt ze de chocolade terug in het schap.

De vrouw lacht: ‘Is de storing toch nog ergens goed voor.’

Vóór in de rij klinkt opeens geschreeuw. Iemand roept dat hij geen paspoort of rijbewijs heeft, dat hij die nooit heeft gehad en ook nooit wil hebben.

Dora krimpt ineen, ze verwenst zichzelf dat ze in deze winkel boodschappen is gaan doen.

‘Een dronkenlap, zo te horen,’ zegt de vrouw vóór haar.

Dora gluurt naar de grote, rood aangelopen man met zijn lange grijze haren en baard, hij staat met een tandenborstel te zwaaien en stamp op de grond. De filiaalhouder zegt iets tegen de man wat Dora niet kan verstaan. De oude man begint nog harder te roepen en zwaait met de tandenborstel boven zijn hoofd. De filiaalhouder probeert de tandenborstel te pakken maar de man is langer en sneller. Dora laat haar karretje in de rij staan en loopt naar voren.

‘Ik betaal het wel,’ zegt ze.

Henrik draait zich om. ‘Had je niet eerder kunnen komen?’ valt hij tegen haar uit. ‘Ik moet hier verdomme voor een tandenborstel vechten, zijn ze gek geworden?’ Henrik werpt nog een vernietigende blik op de winkeleigenaar en beent weg met de tandenborstel.

Dora betaalt het toiletartikel met een verlegen gezicht en voelt tientallen ogen in haar rug boren. Met haar blik op de grond gericht loopt ze terug naar haar kar.

De vrouw vóór haar gniffelt tegen de vrouw die daar weer voor staat. ‘Die gaat nu om de hoek zijn bier inslaan, maar wel met een frisse adem.’

Dora verbaast zich erover dat ze niet wist dat Henrik weer in de hoofdstad is. Ze heeft Esberns vader zien veranderen sinds hij als vuurtorenwachter boventallig werd verklaard omdat de boel werd geautomatiseerd. Hij had een baan gevonden bij een sloopbedrijf op het oostelijk eiland en was nog meer gaan drinken.

Langzaam schuifelt de rij voort. Wanneer ze aan de beurt is legt ze haar spullen op de band. Een voor een telt het meisje de bedra-

gen van haar boodschappen op. Als ze het totaalbedrag noemt loopt Dora terug naar de plak chocolade, pakt hem weer en legt hem op de band.

~

‘Wij willen graag een kamer voor twee personen,’ zegt Johanna nadat het hen gelukt is precies tussen twee regenbuien door het hotel te bereiken.

Unnar, met onder zijn arm de opgerolde paarse jas van zijn moeder, kijkt vol bewondering naar zijn oma. Hij heeft nog nooit in een hotel geslapen en al helemaal niet in het chique hotel aan de haven. De enige keer dat hij er binnen is geweest, was toen zijn vader belangrijke mensen op bezoek had.

Het meisje achter de balie zegt: ‘Voor twee personen? Dat zal niet meer gaan.’

‘Hoezo niet? We zijn slachtoffers van de storm.’

‘Sorry, maar we zijn vol,’ zegt het meisje.

‘Wij zijn geen armoedzaaiers hoor, al zien we er zo uit,’ lacht Johanna, ‘dit zijn kleren die we hebben gekregen.’

‘We zijn echt vol, mevrouw,’ houdt het meisje achter de balie vol.

‘En een eenpersoonskamer? Met een matrasje op de grond?’

Het jonge meisje schudt haar hoofd.

‘Roep de manager maar even,’ zegt Johanna.

Het meisje verdwijnt door een deur naar achteren.

Johanna kijkt naar Unnar en lacht geruststellend. Een man met een strakke scheiding in z'n haar en in een net pak verschijnt en kijkt hen vriendelijk aan.

‘We willen graag een kamer,’ herhaalt Johanna.

‘Dat heb ik gehoord, mevrouw, maar we zijn tot mijn spijt volledig bezet.’

‘Maar we zijn slachtoffers van de storm. Al onze spullen zijn verloren gegaan.’

‘Dat vind ik echt heel vreselijk om te horen, en wij zouden u ook heel erg graag helpen, maar we hebben echt geen kamer over. Waarom gaat u niet naar de centrale opvang?’

‘De centrale opvang?’

‘Ze zijn in de sporthal een tijdelijke opvang aan het inrichten voor de getroffen.’

‘In de sporthal?’

De man knikt.

Johanna zucht: ‘Ik zou willen dat we daarheen konden, meneer, maar mijn gezondheid laat dat absoluut niet toe. Als ik in een sporthal moet slapen zit ik de volgende dag onder het eczeem.’ Johanna rilt. Ze is moe en voelt zich ongemakkelijk in de jas en laarzen van mevrouw Poulsen, ze verlangt naar haar eigen huis, haar eigen bed en haar eigen kleren. ‘Ik ken hier niemand behalve mijn zoon en mijn schoondochter, maar die zijn er niet en hun huis is vannacht de zee in geblazen. U wilt ons toch niet met deze kou en regen de straat op sturen?’

Unnar trekt voorzichtig aan de jas van zijn oma, in de hoop dat ze met hem mee naar buiten gaat.

‘Hebt u echt niet nog een heel klein kamertje over? Ik kan het gewoon betalen.’

‘Misschien heeft mijn neef nog ruimte, die heeft ook een hotel.’

Het is weer gaan regenen en de koude noordenwind drijft het vocht naar alle uithoeken. Ze hebben een schuilplaats gevonden in een portiek.

Johanna, die veel van haar charmante damesuiterlijk is verloren, kijkt triomfantelijk naar het briefje in haar hand. ‘Zo moet je dat doen,’ zegt ze tegen Unnar, die het koud heeft en alleen maar kan denken aan hun warme huiskamer die er niet meer is. ‘Je moet je nooit zomaar de deur laten wijzen, neem dat van me aan. Ook je grootvader liet zich door niemand de les lezen.’

‘We kunnen toch ook bij mevrouw Poulsen slapen,’ zegt Unnar, ‘ik heb daar wel vaker geslapen als papa en mama er niet waren. Ze heeft een logeerkamer met een heel grote televisie.’

‘Ze heeft katten, en daar kan ik niet tegen.’

Net als hij haar wil vertellen dat de katten van de buurvrouw lieve beesten zijn en dat ze er echt niet bang voor hoeft te zijn al zijn ze familie van de tijgers, stapt zijn oma de regen weer in.

Ze lopen zo dicht mogelijk langs de huizen door het oude gedeelte van Havenstad. Overal op het wegdek en tegen de gebouwen liggen in plassen de overblijfselen van de storm. De regen weet van geen ophouden. Johanna kijkt op het briefje en gaat een straat in

die naar boven loopt. Halverwege staat tussen twee kantoorgebouwen een smal klein hotel. Unnar duwt de deur open en ze stappen naar binnen.

Het is een kleine donkere hal. De gordijnen zijn dicht, tegen een van de wanden staat een tafel met een bel erop. Johanna twijfelt even voor ze op de bel drukt. Er klinkt nergens een geluid. Ze drukt nog een keer.

‘Ja, ja! Ik kom eraan,’ bromt een man van achter een gordijn.

Unnar ziet een grote hand die het gordijn opzij schuift, hij gaat iets dichtert tegen zijn oma staan.

Een man met een pokdalig gezicht in een rolstoel duwt zichzelf de hal in en kijkt hen aan. ‘Ja?’ gromt hij.

Johanna wil alweer naar de deur gaan als Unnar zegt: ‘Wij zoeken een kamer.’

‘De sleutel hangt daar.’ Hij wijst naar het kastje boven de tafel. ‘Kamer nummer twee, die heeft twee bedden.’

Voor ze wat kunnen zeggen rijdt de man achterwaarts weer de gang in en valt het gordijn dicht. Unnar kijkt vragend naar zijn oma. Ze weten allebei niet wat ze zullen doen.

‘Wat denk je?’ fluistert Johanna. ‘Zou het hier wel veilig zijn?’

Unnar haalt zijn schouders op, opent het kastje en kijkt naar de sleutels. Er hangen er maar twee.

‘Ik weet het niet,’ smiespelt Johanna. ‘Is die man echt de neef van die nette man uit het hotel?’

‘Dit is ook een hotel,’ zegt Unnar en hij pakt de sleutel met nummer twee eraan. Hij kijkt om zich heen, want nergens is een trap of een deur te zien.

‘Als hier maar geen vlooiën zijn, of luizen,’ piept Johanna.

Unnar schuift het andere gordijn een beetje opzij en ziet een deur met een 2 erop. Hij duwt hem open en komt in een kamer met twee bedden.

Johanna kijkt over zijn schouder mee. ‘Wat denk je?’

‘Het is veilig,’ zegt Unnar, die alleen nog maar aan slapen kan denken bij het zien van het dikke dekbed.

~

Het groepje mannen in pak zit rond een grote vergadertafel. De meesten zijn halverwege de vijftig, grijzend en gezet. Allemaal zit-

ten ze met papieren voor zich en kijken met bedrukte gezichten naar de man die aan het hoofd van de tafel zit. Achter hem, aan een klein bureautje met een computer, zit Birta, zijn secretaresse en tevens notuliste van het kabinet. Haar handen met de knalrood gelakte nagels rusten op het toetsenbord. Frimann Hansen, de premier, kucht een keer. Birta's vingers spannen zich, ze weet dat hij nu zal beginnen met de vergadering.

'Ik heb besloten dat maandag en dinsdag dagen van nationale rouw worden. En dat ... waar is Meinhard?' zegt hij opeens.

'Die ligt ook in het ziekenhuis,' klinkt de zachte stem van de secretaresse. 'Hij heeft iets met zijn rug en zijn linkeroog moet worden geopereerd.'

'Hoe kunnen we nou vergaderen zonder de minister van Financiën én de minister van Buitenlandse Zaken,' zegt Frimann en draait zich om. 'Bel hem!'

'Dat heb ik al geprobeerd, meneer. Ik ben zelfs naar het ziekenhuis geweest, maar de dokter laat alleen zijn vrouw toe.'

'Snapt zo'n dokter niet dat dit een zaak van het grootste belang is? We hebben het hier over de veiligheid van duizenden mensen!' snauwt hij.

Birta wordt altijd nerveus als haar baas begint te snauwen en probeert zich weer onzichtbaar te maken door achter haar computer weg te duiken.

Gelukkig neemt een van de mannen aan tafel het woord: 'Veiligheid? We zijn toch niet meteen in gevaar als er één dag geen contact is met het continent?'

'Zeker wel,' gaat Frimann verder, 'het zijn namelijk niet alleen telefoon- en internetverbindingen die het niet doen. Ook de satellietlijnen die we voor nood achter de hand hebben vangen nog steeds geen enkel signaal op en het lukt ook niet om radiosignalen op te vangen, zelfs niet van de BBC!'

Birta ontspant zich weer nu ze voelt dat hij haar is vergeten en notuleert wat er gezegd wordt.

'Heeft iemand de ouderwetse morsesignalen al geprobeerd?' vraagt een van de mannen.

Frimann zucht en knikt: 'Ook heb ik opdracht gegeven het vliegtuig dat hier in de hangar stond en onbeschadigd was naar Aberdeen te laten vliegen om vandaar contact met ons te zoeken,

maar ik heb nog niets van hen gehoord.’ Hij kijkt over zijn schouder. ‘Birta?’

Ze kijkt hem aan en schudt haar hoofd: ‘Nee, nog niets.’ Snel richt ze zich weer op haar scherm.

‘Er is nog iets,’ zegt Elias, die het dichtst bij de deur zit en die Visserij onder zich heeft.

‘Wat?’ vraagt de premier.

‘Er is vandaag nog geen enkel schip teruggekomen.’

‘Werden er veel schepen verwacht?’

‘Nee, niet veel,’ zegt Elias, ‘de meeste zijn nog ver op zee, maar de *Tronne NN5*, gisteren om halfvijf was er nog contact met de kotter, zou rond acht uur gisteravond binnenlopen, sindsdien hebben we niets van ze gehoord. We hebben geen enkele *mayday* binnengekregen. Ook de *Sirius 25* werd vandaag verwacht. Tevens de *Marinco 234* en de *Oslo 14*, de laatste twee lagen gisteren goed op schema en zouden vanochtend vroeg lossen bij de visfabriek.’

De ministers luisteren gespannen. Bij elk schip dat hij noemt wordt de blik op hun gezicht somberder.

‘Is er nog meer?’ vraagt Frimann, die als geen ander weet hoe kwetsbaar hun land is, waar behalve vis en schapenvlees alles moet worden geïmporteerd. Hij voelt een migraine opkomen en kijkt over zijn schouder in de hoop een blik van zijn secretaresse op te vangen, maar die zit weggedoken achter haar scherm.

‘De officiële cijfers melden nu eenentwintig doden en honderd-zevenentachtig zwaargewonden, ik heb vrijstelling gegeven om morgen, zondag, te mogen begraven.’ De minister van Gezondheid slikt en kijkt in zijn papieren, dan zucht hij en gaat verder: ‘Van de lichtgewonden hebben we geen tellingen want lang niet iedereen is naar een dokter geweest. Het probleem is dat de operatiekamer van het ziekenhuis momenteel op halve kracht werkt omdat er vijf chirurgen naar een of ander congres in Spanje zijn, en door de stortvloed aan patiënten is een tekort aan bepaalde verbandmiddelen en medicijnen ontstaan en ...’

Zijn collega’s kijken hem gespannen aan.

‘... mijn dochter ligt ook in het ziekenhuis en het gaat niet goed met haar,’ zegt hij zachtjes.

Er klinkt medeleven uit de groep. Birta ziet hoe hij zijn emoties

probeert te verbergen maar dat het hem niet lukt. Zijn lip trilt en zijn ogen worden vochtig.

Frimann, die niet goed raad weet met de gemoedstoestand van zijn collega, wijst snel naar de man tegenover hem, die verantwoordelijk is voor de energievoorziening.

‘Jullie weten al van de windmolens en de gedeeltelijke elektriciteitsuitval in een stel dorpen. Dit is tijdelijk verholpen.’ Er klinkt opgelucht gezucht. ‘Het net wordt momenteel op peil gehouden met extra energie uit de hydro-installatie en natuurlijk de oliecentrale.’

‘Goed werk,’ broemt Frimann, ‘want om met deze kou ook geen elektriciteit te hebben ...’ Hij kijkt weer rond. ‘En jij Kornus, hoe loopt het bij jou?’

De minister van Sociale Zaken gaat even verzitten en kucht. ‘Ik ben bij Roland in het ziekenhuis geweest en doe dus ook even verslag van de financiële zaken, want er zijn al de hele dag problemen met het betalingsverkeer. Nergens kan men pinnen of geld opnemen. De meeste winkeliers hebben het gelukkig creatief opgelost, we kennen elkaar per slot van rekening en diversen hebben levensmiddelen op de pof gegeven. Maar dat kan natuurlijk niet lang zo doorgaan. Morgen is het zondag, en maandag en dinsdag blijft alles dicht in verband met de nationale rouw, het streven is dat woensdagochtend alles weer werkt, maar zolang er geen internet of telefoon is hebben we een probleem.’

Frimann voelt dat zijn migraine steeds heftiger opkomt en hij verlangt maar naar één ding – zijn bed.

~

Bij de ingang is het dringen maar binnen in de kroeg is het nog niet vol. Marit, moe van een lange dag werken in de studio, heeft zin in bier. Ze kijkt rond maar ziet niet wie ze zoekt. Ze loopt naar de bar en steekt een vinger op. De kroegbaas pakt zonder verdere toelichting een glas en tapt het vol.

‘Heb jij de anderen van de redactie al gezien?’ vraagt ze.

Niklas zet het glas voor haar neer en schudt zijn hoofd. ‘Het is nog vroeg.’

De journaliste loopt met haar biertje naar het raam en kijkt naar de haven. Buiten motregent het, binnen speelt de muziek. Ze heeft

de hele dag naar verhalen geluisterd over verliezen, verwoesting en ellende, over doden en gewonden, over mensen die alles kwijt zijn en nu in de sporthal slapen. Als ze de bootjes ziet die rustig dobberen aan de steigers kan ze zich bijna niet voorstellen dat het pas gisteravond was dat de vernietigende orkaan over hun eilanden denderde.

‘Wat is het buiten stil, hè?’ klinkt een stem.

Ze kijkt naar de jongen die naast haar is komen staan. Ze heeft hem vaker gezien en weet dat hij Pauli heet, maar heeft hem nooit gesproken.

‘Ja, wonderlijk vredig.’

Samen kijken ze naar de bootjes en de lichtjes. Er stopt een taxi. Mensen stappen in en uit. Er wordt gewezen en geroepen tot de taxi wegrijdt en het weer rustig wordt. Een vrouw die haar hond uitlaat loopt voorbij. Bij de bar wordt wat gelachen en de muziek wordt harder gezet. Marit wordt onrustig van de jongen naast haar, die niets meer zegt. Als beginnend radiojournalist wil ze niet om woorden verlegen zitten maar ze weet niet wat ze moet zeggen of vragen. Voorzichtig gluurt ze opzij. Hij staart naar het water, alsof hij iets zoekt.

‘Wacht je op iemand?’

Hij schudt zijn hoofd.

Ze kijkt over haar schouder, alhoewel ze weet dat nog geen van haar vrienden is gearriveerd. Ze denkt erover terug naar de bar te lopen, maar voelt dat de stille jongen het fijn vindt als ze blijft staan. Weer werpt ze een blik op hem. Nu ziet ze dat zijn ogen vochtig zijn.

‘Ben jij ook iemand verloren?’ vraagt ze zachtjes.

Hij knikt.

‘Wie?’

Het is lang stil voor hij fluistert: ‘Mijn zusje.’

Heel voorzichtig beginnen de tranen over zijn wangen te rollen. Hoewel ze de hele dag huilende mensen heeft geïnterviewd, doen deze tranen haar onverwachts meer pijn. Ze voelt dat zij de eerste is tegen wie hij het zegt en dat hij het zelf nog niet gelooft.

‘Heeft ze pijn gehad?’

Hij haalt zijn schouders op.

‘Heb je haar nog gezien?’

Hij knikt.

Marit legt haar hand op zijn arm. Even gaat er een rilling door hem heen, dan begint hij heel zachtjes te praten. Flarden kan ze verstaan maar het meeste wat hij zegt gaat verloren in de muziek, '... het luik ... de achterdeur ... boterham ... opa vond haar ... heel de nacht ... geen ziekenauto ... ze werd steeds kouder ... haar mond ...'

Iemand roept haar naam. Ze doet of ze het niet hoort. Nogmaals wordt haar naam geroepen, nu door meer stemmen. Ze kijkt om en gebaart naar haar vrienden dat ze zo komt. Als ze zich weer omdraait, loopt de jongen de deur uit.

Ze ziet hem langs de haven lopen. Hoofd gebogen, schouders laag. Het liefst was ze achter hem aan gegaan maar een van haar vrienden duwt een nieuw glas bier in haar hand en wil weten of de schepen van haar vader al zijn binnengekomen.